

نحوه اثبات انتساب داده پیام

مهرزاد رزمی

پدیدآورنده:	رزمی، مهرزاد، ۱۳۵۵ -
عنوان:	نحوه اثبات انتساب داده پیام
تکرار نام پدیدآور:	مهرزاد رزمی
مشخصات نشر:	قم: صحیفه خرد، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری:	۱۷۴ ص.: مصور
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۷۲۴-۶۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبیا
یادداشت:	کتابنامه: صفحه ۱۶۱-۱۶۷؛ همچنین به صورت زیرنویس
موضوع:	بازرگانی الکترونیکی
موضوع:	اینترنت - جنبه‌های اقتصادی
موضوع:	بازرگانی الکترونیکی - قوانین و مقررات
موضوع:	مبادله اطلاعات الکترونیکی
رده بندی کنگره:	۱۳۹۳، ۳ ن ۴ ر / ۵۵۴۸ HF
رده بندی دیویی:	۳۸۱ / ۱۴۲
شماره مدرک:	۳۲۳۶۱۲۳

نحوه اثبات انتساب داده پیام

مهرزاد رزمی

ناشر: صحیفه خرد ■ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۳

لیتوگرافی: ترام اسکنر ■ چاپ: زیتون

شمارگان: ۱۰۰۰ ■ قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۲۴-۶۲-۲

تلفن ناشر: ۰۲۵-۳۷۸۳۲۱۹۸

فهرست

پیشگفتار.....	۱۵
مقدمه.....	۱۷

بخش اول

ادله الکترونیکی و ارزش اثباتی آنها

فصل اول: تعریف، شناسایی، اهمیت و انواع ادله الکترونیکی.....	۱۹
مبحث اول: تعریف و شناسایی.....	۱۹
گفتار اول - تعریف.....	۱۹
گفتار دوم - شناسایی.....	۲۰
مبحث دوم - اهمیت ادله الکترونیکی.....	۲۳
گفتار اول - سرعت پردازش و حجم ذخیره سازی.....	۲۳
گفتار دوم - قابلیت پذیرش ادله الکترونیک در محاکم.....	۲۵
مبحث سوم - انواع ادله الکترونیکی.....	۲۶
گفتار اول - ادله رایانه‌ای و اینترنتی.....	۲۷
بند اول - CMOS رایانه.....	۲۷
بند دوم - لاگ فایل‌ها.....	۲۸
الف - تعریف.....	۲۸
ب - مزایای جمع آوری لاگ فایل.....	۲۸
بند سوم - کوکی‌ها.....	۲۹
الف - چگونگی استفاده از کوکی‌ها.....	۲۹
ب - انواع کوکی‌ها.....	۳۰
۱ - کوکی‌های پایا - دائمی.....	۳۰
۲ - کوکی‌های موقت.....	۳۰

- ۳- کوکی‌های ناخوشایند ۳۱
- بند چهارم - فایل‌های موقتی در ویندوز ۳۱
- بند پنجم - تاریخچه اینترنتی ۳۳
- بند ششم - دیسکت سخت ۳۳
- بند هفتم - پست الکترونیکی ۳۴
- الف - مزایای پست الکترونیکی (E-mail) ۳۶
- ب - سرویس دهنده (Service) ۳۶
- ج - پروتکل‌های مربوط به ایمیل: ۳۸
- ه - امنیت اطلاعات: ۳۸
- بند هشتم - سرویس دهنده اینترنت ۳۹
- بند نهم - بانک‌های اطلاعاتی ۴۰
- الف - استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی ساده ۴۰
- ب - استفاده از بانک‌های اطلاعاتی ساده ۴۰
- ج - مزایای استفاده از بانک اطلاعاتی ۴۰
- د - معایب استفاده از سیستم بانک اطلاعاتی ۴۱
- ه - اجزای تشکیل دهنده بانک‌های اطلاعاتی ۴۱
- بند دهم - پراکسی‌ها ۴۱
- الف - تقسیم بندی پروکسی‌ها ۴۲
- ب - انواع پروکسی‌ها ۴۲
- بند یازدهم - VOIP ۴۳
- گفتار دوم - ادله غیر رایانه‌ای ۴۴
- بند اول - دیسک ۴۴
- الف - دیسک نرم با لرزان (فلپی دیسک): ۴۴
- بند دوم - حافظه فلش ۴۶
- بند سوم - کارت حافظه ۴۶
- بند چهارم - کارتریج‌ها ۴۷
- بند پنجم - تلفن همراه ۴۷
- بند ششم - منشی تلفنی وضبط صوت ۴۸
- بند هفتم - نرم‌افزارها ۴۸
- بند هشتم - پیجرها ۴۸
- بند نهم - تراکش خودپرداز بانک‌ها ۴۹

فهرست □ ۹

فصل دوم - ارزش اثباتی ادله الکترونیکی	۴۹
مبحث اول - اصل برابری اعتبار ادله الکترونیکی با سایر ادله اثباتی	۵۱
گفتار اول - شهادت الکترونیکی	۵۳
بند اول - انواع شهادت الکترونیکی:	۵۴
الف - شهادت ثبت و ضبط شده	۵۴
ب - شهادت برخط	۵۵
بند دوم - اعتبار شهادت ارائه شده به صورت الکترونیکی	۵۶
گفتار دوم - اقرار الکترونیکی	۵۷
بند اول - انواع اقرار الکترونیکی	۵۷
الف - اقرار ثبت و ضبط شده	۵۷
ب - اقرار برخط	۵۷
بند دوم - اعتبار اقرار صورت گرفته به صورت الکترونیکی	۵۷
مبحث دوم - تعارض دلایل الکترونیکی با دلایل سنتی اثبات دعوا	۶۰
گفتار اول - قانون نمونه آنسترال و قانون تجارت الکترونیک ایران	۶۲
گفتار دوم - قانون تجارت الکترونیک ایران	۶۲
گفتار سوم - بررسی فقهی ادله الکترونیکی	۶۵

بخش دوم

شرایط اثباتی و نحوه انتساب داده پیام

در انعقاد قرارداد الکترونیک

فصل اول - شرایط اثباتی داده پیام در انعقاد قرارداد الکترونیک	۶۹
مبحث اول - وجود داده پیام و شرایط اعتبار آن	۶۹
گفتار اول - وجود داده پیام	۷۰
بند اول - اعتبار بیان اراده از طریق داده پیام	۷۰
الف - عقود رضایی	۷۳
ب - عقود تشریفاتی	۷۵
بند دوم - اصل در حکم نوشته بودن داده پیام	۷۶
بند سوم - اصل اصیل بودن داده پیام	۷۶
بند چهارم - استقلال داده پیام ارسال شده در انتساب به مخاطب	۷۸

- بند پنجم - ارزش اثباتی داده پیام ۷۸
- گفتار دوم - شرایط فنی، اعتبار حقوقی و اصالت داده پیام ۸۲
- بند اول - شرایط فنی لازم برای اعتبار داده پیام ۸۴
- بند دوم - اعتبار حقوقی داده پیام ۸۵
- بند سوم - شرایط اصالت داده پیام ۸۷
- الف - تغییر ناپذیر بودن ۸۷
- ب - در دسترس بودن ۸۸
- ج - قابلیت درک ۸۹
- د - ثبات و دوام ۹۰
- ه - قابلیت انتساب ۹۰
- و - قانونی باشد ۹۲
- ز - ارتباط منطقی ۹۳
- ث - ارتباط عملی ۹۳
- مبحث دوم - ایجاب بودن داده پیام ۹۳
- گفتار اول - تعریف ایجاب و تمیز آن از دعوت به انجام معامله ۹۴
- بند اول - تعریف ۹۴
- بند دوم - تمیز ایجاب ۹۵
- گفتار دوم - شرایط تحقق ایجاب ۹۷
- بند اول - حقوق ایران ۹۷
- بند دوم - حقوق انگلیس و آمریکا ۹۸
- گفتار سوم - طرق اعلام ایجاب در ارتباطات الکترونیکی ۹۸
- بند اول - شبکه ارتباطی بسته ۹۹
- بند دوم - شبکه‌های ارتباطی باز اینترنت ۱۰۰
- الف - نامه الکترونیکی ۱۰۱
- ب - وب سایت ۱۰۳
- ج - اتاق گفتگو ۱۰۴
- بند سوم - داده‌های شنیداری - تصویری دیجیتالی شده ۱۰۵
- الف - دستگاههای ضبط کننده مکالمه ۱۰۵
- ب - دستگاههای ضبط کننده تصویر و مکالمه ۱۰۵
- گفتار چهارم - دوره اعتبار ایجاب ۱۰۵
- بند اول - تعیین مدت معین ۱۰۶

فهرست □ ۱۱

- بند دوم - قبول فوری ایجاب ۱۰۶
- بند سوم - عدم تعیین مدت معین ۱۰۶
- فصل دوم - نحوه انتساب داده پیام ۱۰۶
- مبحث اول - موارد انتساب ۱۱۰
- گفتار اول - مواردی که داده پیام به اصل ساز منسوب است: ۱۱۰
- بند اول - هنگامی که داده پیام توسط اصل ساز و یا بوسیله شخصی ارسال شده باشد که از جانب اصل ساز مجاز به این کار بوده است. ۱۱۱
- بند دوم - داده پیام به وسیله سیستم اطلاعاتی برنامه ریزی شده یا تصدی خودکار از جانب اصل ساز ارسال شود. ۱۱۱
- گفتار دوم - مواردی که داده پیام از سوی اصل ساز، ارسال شده تلقی می گردد: ۱۱۱
- بند اول - ارسال داده پیام طبق روشی که توسط اصل ساز معرفی یا با مخاطب توافق شده ۱۱۱
- گفتار سوم - مواردی که با اقدامات مخاطب یا ثالث، داده پیام به اصل ساز منتسب می شود ۱۱۲
- بند اول - مخاطب نفیا یا اثباتا پاسخ مقتضی داده باشد ۱۱۲
- بند دوم - طرف مقابل طبق مفاد داده پیام اقدامی نموده باشد ۱۱۳
- بند سوم - سوابق داده پیام نزد ثالث یافت شود ۱۱۳
- گفتار چهارم - مواردی که داده پیام به اصل ساز منصوب نیست ۱۱۳
- بند اول - قانون تجارت الکترونیک ایران ۱۱۳
- بند دوم - قانون یوتا و یوسیتا ۱۱۴
- بند سوم - قانون نمونه آنسیترال درباره تجارت الکترونیکی ۱۱۷
- بند چهارم - اصول حقوق قرارداد اروپا ۱۱۹
- مبحث دوم - سندیت انتساب داده پیام با امضای الکترونیکی ۱۲۱
- جایگاه و ارزش اثباتی آن ۱۲۱
- گفتار اول - مفهوم امضای الکترونیکی: ۱۲۱
- گفتار دوم - انواع امضاها الکترونیکی: ۱۲۲
- بند اول - دسته بندی بر مبنای به کارگیری یا عدم به کارگیری رمزنگاری ۱۲۳
- بند دوم - تقسیم بندی بر مبنای سطح ایمنی فراهم شده ۱۲۳
- بند سوم - امضای دیجیتال ۱۲۵
- گفتار سوم - ارزش اثباتی امضای الکترونیک ۱۲۹
- بند اول - ارزش اثباتی امضا الکترونیکی در سیستمهای بسته ۱۳۰
- بند دوم - ارزش اثباتی امضا الکترونیکی در سیستمهای باز ۱۳۴
- مبحث سوم - تصدیق دریافت داده پیام و روش تصدیق آن ۱۳۸

- ۱۳۹..... گفتار اول - تصدیق دریافت
- ۱۴۰..... بند اول - در صورت شرط تصدیق دریافت:
- ۱۴۰..... بند دوم - در صورت عدم شرط تصدیق دریافت:
- ۱۴۱..... گفتار دوم - روش تصدیق:
- ۱۴۱..... بند اول - توافق به شکل یا روش تصدیق توسط طرفین:
- ۱۴۱..... بند دوم - عدم توافق به شکل یا روش تصدیق توسط طرفین:
- ۱۴۱..... مبحث چهارم - نقش ادله سنتی در انتساب داده پیام
- ۱۴۱..... گفتار اول - ادعای انتساب داده پیام
- ۱۴۲..... الف. وجود سابقه
- ۱۴۲..... ب. عدم وجود سابقه
- ۱۴۳..... ج - تعارض ادله الکترونیک با ادله سنتی
- ۱۴۳..... گفتار دوم - رد انتساب داده پیام
- ۱۴۳..... ۱. ارسال داده پیام با استفاده از امضای الکترونیک
- ۱۴۴..... ۲. ارسال داده پیام بدون استفاده از امضای الکترونیک
- ۱۴۴..... مبحث پنجم - قابلیت استناد اسناد کاغذی جایگزین داده پیام
- ۱۴۴..... گفتار اول - خاتمه ارسال «داده پیام» و ادامه ارتباط با استفاده از اسناد کاغذی
- ۱۴۴..... ۱. اعلام ختم ارسال داده پیام
- ۱۴۵..... ۲. حقوق و تعهدات طرفین:
- ۱۴۵..... گفتار دوم - اعتبار ارائه داده پیام بصورت چاپ شده
- ۱۴۷..... قانون تجارت الکترونیکی
- ۱۴۷..... باب اول - مقررات عمومی
- ۱۴۷..... مبحث اول - در کلیات
- ۱۴۷..... فصل اول - قلمرو و شمول قانون
- ۱۴۷..... فصل دوم - تعریف
- ۱۵۰..... فصل سوم - تفسیر قانون
- ۱۵۰..... فصل چهارم - اعتبار قراردادهای خصوصی
- ۱۵۰..... مبحث دوم - در احکام «داده پیام»
- ۱۵۰..... نوشته، امضاء اصل
- ۱۵۱..... مبحث سوم - «داده پیام» مطمئن
- ۱۵۱..... فصل اول - امضاء و سابقه الکترونیکی مطمئن
- ۱۵۲..... فصل دوم - پذیرش، ارزش اثباتی و آثار سابقه و امضای الکترونیکی مطمئن

.....	مبحث چهارم - مبادله «داده پیام»	۱۵۲
.....	فصل دوم - انتساب «داده پیام»	۱۵۲
.....	فصل سوم - تصدیق دریافت	۱۵۳
.....	فصل چهارم - زمان و مکان ارسال و دریافت «داده پیام»	۱۵۴
.....	باب دوم - دفاتر خدمات صدور گواهی الکترونیکی	۱۵۵
.....	باب سوم - در قواعد مختلف	۱۵۵
.....	مبحث اول - حمایت های انحصاری در بستر مبادلات الکترونیکی	۱۵۵
.....	فصل اول - حمایت از مصرف کننده (CONSUMER PROTECTION)	۱۵۵
.....	فصل دوم - در قواعد تبلیغ (MARKETING)	۱۵۸
.....	فصل سوم - حمایت از «داده پیام» های شخصی	۱۵۹
.....	حمایت از داده (Data Protection)	۱۵۹
.....	مبحث دوم - حفاظت از «داده پیام» در بستر مبادلات الکترونیکی	۱۶۰
.....	فصل اول - حمایت از حقوق مؤلف (AUTHOR'S RIGHT/ COPYRIGHT) در بستر مبادلات الکترونیکی	۱۶۰
.....	فصل دوم - حمایت از اسرار تجاری (TRADE SECRETS)	۱۶۱
.....	فصل سوم - حمایت از علائم تجاری (TRADE NAMES)	۱۶۱
.....	باب چهارم - جرایم و مجازات ها	۱۶۲
.....	مبحث اول - کلاهبرداری کامپیوتری	۱۶۲
.....	مبحث دوم - جعل کامپیوتری	۱۶۲
.....	مبحث سوم - نقض حقوق انحصاری در بستر مبادلات الکترونیک	۱۶۳
.....	فصل اول - نقض حقوق مصرف کننده و قواعد تبلیغ	۱۶۳
.....	فصل دوم - نقض حمایت از «داده پیام» های شخصی / حمایت از داده	۱۶۳
.....	مبحث چهارم: نقض حفاظت از «داده پیام» در بستر مبادلات الکترونیکی	۱۶۴
.....	فصل اول - نقض حق مؤلف	۱۶۴
.....	فصل دوم - نقض اسرار تجاری	۱۶۴
.....	فصل سوم - نقض علائم تجاری	۱۶۴
.....	فصل چهارم - سایر	۱۶۴
.....	باب پنجم - جبران خسارت	۱۶۵
.....	باب ششم - متفرقه	۱۶۵
.....	فهرست منابع	۱۶۷

پیشگفتار

«حقوق» از این نظر اجتماعی‌ترین عرصه‌های زندگی فعالیت‌های اجتماعی است که به طور عمیقی با همه اشکال فعالیتهای، سیاسی و اقتصادی آمیخته است. حقوق همواره با تغییر و تحول نظام‌های گوناگون در جامعه در حال تعامل و تبادل است و راز بقا و استمرار قواعد حقوقی در تطبیق آن با شرایط و مقتضیات نوین است.

جوامع در حال رشد و توسعه با یافتن سازوکارهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به دنبال تکامل و ترقی هستند، از این رو دگرگونی در این نوع جوامع، همواره هم به عنوان «آسیب» و هم به عنوان «فرصت» مطرح می‌شود. «آسیب» از این رو که دگرگونی‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، نظم موجود را تهدید می‌کند و جامعه را با خطر فروپاشی اجتماعی مواجهه می‌سازد. «فرصت» به خاطر اینکه جامعه را به سوی تکامل و پیشرفت پیش می‌برد و عناصر قدیمی را باز سازی می‌کند. نقش قانون و حقوق در جامعه در حال توسعه و پیشرفت، حفظ انسجام اجتماعی است.

از میان موضوعات مختلف حقوقی، که به ویژه با مقوله توسعه و رشد اقتصادی جامعه سروکار بیشتری دارند، موضوع تجارت الکترونیکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. طی سالهای اخیر، اقدامات و فعالیتهای خلاف قانون و عرف اجتماعی فراوری اینترنت، تعارضات حقوقی و قضایی بسیاری را ایجاد نموده است، که این امر مشکلات فراوانی را برای یافتن راه حل، تدوین قانون و مجازات مناسب را ایجاد کرده است.

این کتاب، حاصل پژوهش نگارنده در پایان نامه دوره کارشناسی ارشد می‌باشد که با لحاظ مجموعه‌ای از اصلاحات و اضافات در قالب یک کتاب به خدمت جامعه حقوقی تقدیم می‌شود.